

Predmet C-372/19

**Sažetak zahtjeva za prethodnu odluku sastavljen na temelju članka 98.
stavka 1. Poslovnika Suda**

Datum podnošenja:

10. svibnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgija)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

28. veljače 2019.

Tužitelj:

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
CVBA (SABAM)

Tuženici:

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Predmet glavnog postupka

Glavni postupak odnosi se na spor između Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (belgijska Udruga autora, skladatelja i izdavača, u daljnjem tekstu: SABAM), s jedne strane, i BVBA Weareone.World i NV Wecandance, dva organizatora festivala, s druge strane. Stranke se spore o zakonitosti i visini naknada koje organizatori festivala moraju platiti SABAM-u kako bi se mogli koristiti njegovim repertoarom.

Predmet i pravni temelj zahtjeva za prethodnu odluku

Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na pitanje je li tarifna struktura koju primjenjuje SABAM s obzirom na članak 102. UFEU-a u vezi s člankom 16. Direktive 2014/26/EU dovoljno detaljna.

Zahtjev se upućuje na temelju članka 267. UFEU-a.

Prethodna pitanja

Treba li članak 102. UFEU-a, prema potrebi u vezi s člankom 16. Direktive 2014/26/EU o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu, tumačiti na način da postoji zlouporaba vladajućeg položaja ako organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava, koja u državi članici ima faktičan monopol, prema organizatorima glazbenih manifestacija za pravo na javno reproduciranje glazbenih djela primjenjuje model naknada koji se, među ostalim, temelji na prometu i

1. koji se temelji na stupnjevanoj paušalnoj tarifi umjesto na tarifi koja (pomoću suvremenih tehničkih sredstava) uzima u obzir točan udio repertoara kojim upravlja organizacija za kolektivno ostvarivanje prava u glazbi koja se reproducira tijekom manifestacije?
2. prema kojem naknade za licenciranje ovise i o vanjskim čimbenicima poput, među ostalim, cijene ulaznice, cijene jela i pića, proračuna za nastupajuće umjetnike i proračuna za druge elemente poput dekoracije?

Navedene odredbe prava Unije

Članak 102. UFEU-a

Članak 16. stavak 2. i članak 43. Direktive 2014/26/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. veljače 2014. o kolektivnom ostvarivanju autorskog prava i srodnih prava te izdavanju odobrenja za više državnih područja za prava na internetsko korištenje glazbenih djela na unutarnjem tržištu (SL 2014., L 84, str. 72.)

Navedene nacionalne odredbe

Članak IV.2, VI.104, XI.165 stavak 5., XI.247 i XI.248 Wetboek van economisch recht (Zakonik o gospodarskom pravu)

Kratak opis činjenica i glavnog postupka

1. Tužitelj, SABAM, je organizacija za kolektivno ostvarivanje autorskih prava. On može zahtijevati naknadu za korištenje njegovim repertoarom.
2. BVBA Weareone.World od 2005. organizira godišnji festival plesa Tomorrowland u Boomu (Belgija). Od 2013. NV Wecandance sa svoje strane organizira godišnji festival plesa Wecandance.
3. Ni BVBA Weareone.World ni NV Wecandance ne slažu se s naknadama koje primjenjuje SABAM. Naime, stranke se spore o SABAM-ovom obračunu za

festival Tomorrowland u godinama 2014. do 2016. i o njegovu obračunu za festival Wecandance u godinama 2013. do 2016.

- 4 Uz iznimku festivala Wecandance u 2013., visina naknada koje naplaćuje SABAM utvrđene su u skladu s tzv. Tarif 211 (tarifa 211), koju čine dvije različite tarife, pri čemu SABAM može odabrati koju će tarifu primijeniti.
- 5 S jedne strane, postoji *minimalna tarifa*, koja se računa na temelju ozvučene površine i raspoloživih sjedećih mjesta.
- 6 S druge strane, postoji *degresivna tarifa*, koja se računa na temelju proračuna za umjetnike ili bruto prihoda od prodaje ulaznica. Samo se izričito navedeni troškovi (troškovi rezervacije, PDV i gradske pristojbe) mogu odbiti od bruto prihoda prije nego što se obračunaju naknade za autorska prava.
- 7 Osim toga, organizator festivala može dobiti sniženje te regresivne tarife na temelju „pravila 1/3-2/3”. Prema njemu, organizatori dobiju sniženje od 2/3 odnosno 1/3 na svaku obračunatu tarifu ako dokažu da manje od 1/3 odnosno 2/3 reproduciranih glazbenih djela pripada repertoaru SABAM-a.
- 8 SABAM je pokrenuo glavni postupak pozivima dostavljenima 13. travnja 2017. i 5. svibnja 2017.

Glavni argumenti stranaka glavnog postupka

- 9 BVBA Weareone.World i NV Wecandance osporavaju valjanost tarife 211 jer je neprimjerena zbog zlouporabe vladajućeg položaja u smislu članka 102. UFEU-a. Njihova najvažnija kritika je da regresivna tarifa ne odgovara ekonomskoj vrijednosti usluga koje pruža SABAM.
- 10 Kao prvo, smatraju da „pravilo 1/3-2/3” nije dovoljno precizno. Smatraju da je modernom tehnologijom posve moguće preciznije utvrditi koja se djela iz repertoara SABAM-a reproduciraju i koliko dugo. Drugim riječima, SABAM-ov model naknada mogao bi bolje odražavati ekonomsku vrijednost usluga koje pruža.
- 11 Kao drugo, prigovaraju tomu da SABAM svoje tarife može izračunavati na temelju bruto prihoda od prodaje ulaznica ili proračuna festivala za umjetnike, bez mogućnosti odbitka od tih prihoda svih troškova koji se ne odnose na glazbu. Smatraju da je to problematično jer prihodi od prodaje ulaznica nisu proporcionalni s ekonomskom vrijednošću usluga koje pruža SABAM. Naime, razlog zbog kojeg su posjetitelji spremni platiti višu cijenu ulaznice nije povezan s uslugama SABAM-a, nego s drugim aspektima, poput napora organizatora festivala da od manifestacije naprave cjelovito iskustvo, troškova koje organizatori preuzimaju radi posjetitelja (osvjetljenje, umjetnost, *hotspots*, zahodi, sigurnost) i kvalitete nastupajućih umjetnika. Ti bi se troškovi stoga morali moći odbiti od osnovice za obračun.

- 12 U potporu svojem prigovoru da postoji povreda članka 102. UFEU-a pozivaju se, među ostalim, na presude od 18. ožujka 1980., Coditel i dr. (62/79, EU:C:1980:84), od 9. travnja 1987., Basset (402/85, EU:C:1987:197, u daljnjem tekstu: presuda Basset), od 13. srpnja 1989., Tournier (395/87, EU:C:1989:319, u daljnjem tekstu: presuda Tournier), i od 11. prosinca 2008., Kanal 5 i TV 4 (C-52/07, EU:C:2008:703, u daljnjem tekstu: presuda Kanal 5 i TV 4).
- 13 BVBA Weareone.World i NV Wecandance smatraju da ubiranje naknada za autorska prava na temelju prihoda nije u svakom slučaju dopušteno. Smatraju da je u presudi Basset i u presudi Kanal 5 i TV 4 odlučeno da u slučaju neproporcionalnosti između cijene i usluge stavljanja na raspolaganje autorskih prava može postojati zlouporaba vladajućeg položaja. Smatraju da iz potonje presude proizlazi da se prilikom ocjene toga je li paušalna naknada za autorsko pravo proporcionalna ekonomskoj vrijednosti usluge koju pruža organizacija za autorsko pravo trebaju uzeti u obzir sve okolnosti pojedinačnog slučaja i slijedom toga i stvarno korištenje glazbenim djelom koje je zaštićeno autorskim pravom.
- 14 SABAM smatra da tarifa koju primjenjuje ne povređuje članak 102. UFEU-a.
- 15 On smatra da je u ovom slučaju mjerodavna presuda Basset, zbog čega je ubiranje naknada za autorska prava na temelju ukupnog (bruto) prihoda uvijek dopuštena.
- 16 Smatra da sudska praksa Suda iz presude Kanal 5 i TV 4 nije relevantna. Naime, tu sudsku praksu treba promatrati u specifičnom kontekstu televizijskih postaja, u kojem se djela zaštićena autorskim pravom koriste samo u ograničenom opsegu. Ta se sudska praksa ne može primijeniti ako je reproduciranje glazbe glavni dio djelatnosti.

Kratko obrazloženje zahtjeva za prethodnu odluku

- 17 Ovaj sud zastupa stajalište da tarife SABAM-a prema relevantnim odredbama prava Unije ne smiju biti neproporcionalne. Naime, u tom bi slučaju postojala zlouporaba vladajućeg položaja, koja je zabranjena prema članku 102. UFEU-a. Nadalje, članak 16. stavak 2. Direktive 2014/26/EU propisuje da „[t]arife za ekskluzivna prava i prava na naknadu moraju biti razumne, između ostalog, u odnosu na ekonomsku vrijednost uporabe prava u trgovini imajući u vidu vrstu i raspon uporabe djela i drugog sadržaja, kao i ekonomsku vrijednost usluge pružene od strane organizacije za kolektivno ostvarivanje prava”. Ta odredba stoga sadržava i ograničenje u pogledu naknade koju mogu zahtijevati organizacije za kolektivno ostvarivanje prava.
- 18 Ovaj sud podsjeća na to da se Sud već izjašnjavao o pojmu „zlouporaba vladajućeg položaja” u okviru naknada organizacija za kolektivno ostvarivanje prava.
- 19 Tako je Sud odlučio da može postojati zlouporaba vladajućeg položaja ako su i druge metode prikladne za postizanje istog legitimnog cilja zaštite interesa autora,

skladatelja i glazbenih izdavača a da istodobno ne dovode do povećanja troškova upravljanja inventarom ugovora i nadziranja korištenja zaštićenim glazbenim djelima (presude Tournier, t. 45., i Kanal 5 i TV 4, t. 33.).

- 20 Osim toga, Sud je presudio da se ne može isključiti da postoji zlouporaba vladajućeg položaja ako postoji druga metoda kojom se korištenje djelom može preciznije utvrditi i kvantificirati, a koja ne dovodi istodobno do neproporcionalnog povećanja troškova upravljanja (presuda Kanal 5 i TV 4, t. 40.).
- 21 U tom kontekstu ovaj sud ističe da je utvrđivanje proporcionalnosti naknada za autorsko pravo složena stvar. SABAM je zbog toga odredio paušalnu naknadu za organizatore festivala (tarifa 211).
- 22 U vezi s osnovom za izračun te tarife nije jasno mogu li se uzeti u obzir i troškovi koji nisu povezani s glazbom.
- 23 U pogledu „pravila 1/3-2/3” postavlja se pitanje je li ono dovoljno precizno. SABAM je nedavno izmijenio referentne iznose i trenutačno primjenjuje 10-postotne raspone stupnjeva, ali pritom nije jasno gdje se nalazi granica jer postoje novi sustavi kojima se korišteni repertoar može još preciznije utvrditi.
- 24 S obzirom na gore opisane dvojbe o pravilnom tumačenju članka 102. UFEU-a i Direktive 2014/26/EU, ovaj sud smatra potrebnim Sudu uputiti zahtjev za prethodnu odluku.